

WYŻSZA SZKOŁA
HUMANITAS
W SOSNOWCU

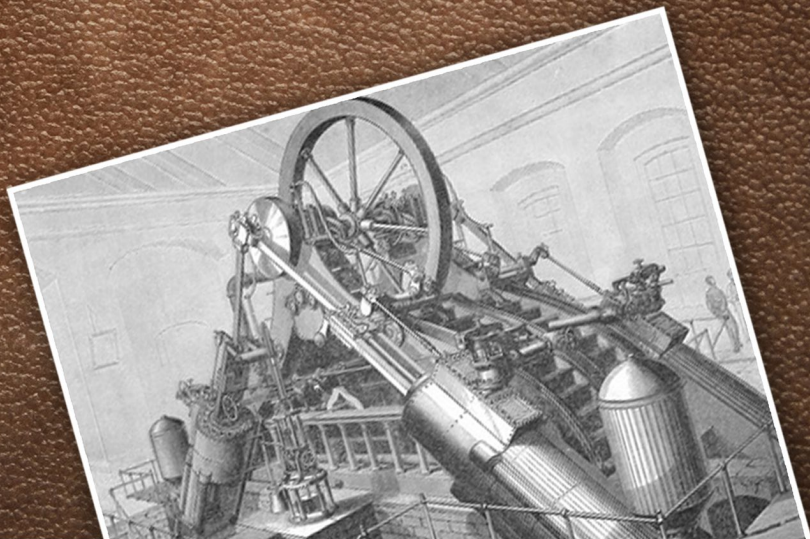

PROGRAM

OGÓLNOPOLSKIEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ

ZABYTKI TECHNIKI ich dzieje, trwanie, rewitalizacja

11 czerwca 2018r.

Organizatorzy:

Sponsor:

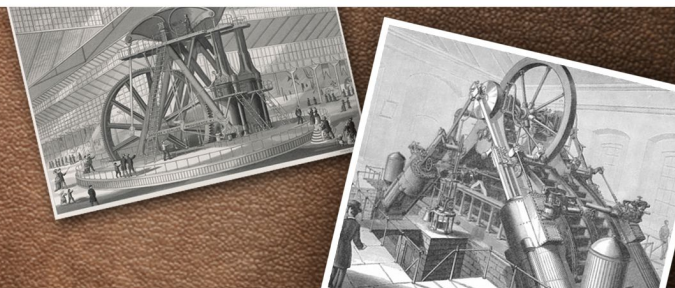
Zadanie Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Zabytki techniki- ich dzieje, trwanie, rewitalizacja” jest finansowane w ramach umowy 745/P-DUN/2018 ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę.

Patronat Honorowy:

Patronat Naukowy:

KONFERENCJA NAUKOWA

Zabytki techniki - ich dzieje, trwanie, rewitalizacja

III konferencja z cyklu „Ochrona dziedzictwa narodowego.”

Program Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej

Termin konferencji : dn. 11.VI.2018r.

Miejsce konferencji : Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu

Czas wygłoszenia referatu : 15 minut

godz. 09.00 - 10.00 - Rejestracja uczestników

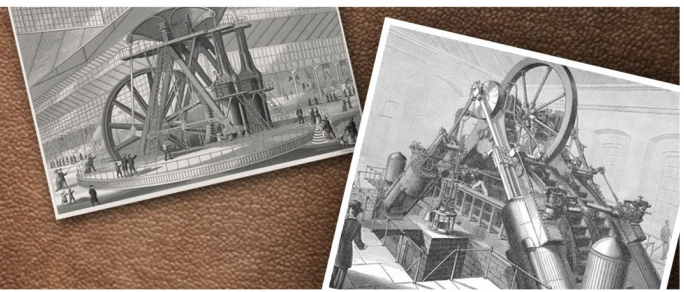
godz. 10.00 - 10.30 - Powitanie uczestników przez Organizatorów konferencji
Aula im. Prof. Czesława Kupisiewicza

Uroczyste otwarcie konferencji przez Władze Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu

Słowo wstępne - mgr Łukasz Konarzewski, Wojewódzki Konserwator Zabytków

ZABYTKI TECHNIKI

ich dzieje, trwanie, rewitalizacja

REFERATY WPROWADZAJĄCE

Aula im. Prof. Czesława Kupisiewicza
Moderowanie : dr Alicja Jagielska- Burduk

godz. 10.30 – 11.30 - WYGŁOSZENIE REFERATÓW

10.30 - 10.45 - Gość specjalny, prof. dr hab. inż. Tadeusz Karwan, Akademia Górniczo - Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie

Rozważania nad przygotowaniem kadr i edukacją odbiorców oferty ekspozycyjnej z zakresu dziedzictwa kultury technicznej (referat wygłosi dr inż. Ireneusz Suliga, Akademia Górniczo- Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie)

10.45 - 11.00 - dr hab. prof. nadzw. WSiZ Marian Liwo, Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie, dr inż. Radosław Gonet

Użytkowanie zabytków techniki w górnictwie naftowym i ich wpływ na środowisko pracy i ochronę pracy w ujęciu historycznym i obecnie.

11.00 - 11.15 - prof. zw. dr hab. Paweł Chmielnicki, Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie

Faza "moralnej starości" jako główne zagrożenie dla pozyskania zabytku techniki. Aspekty prawne i praktyczne.

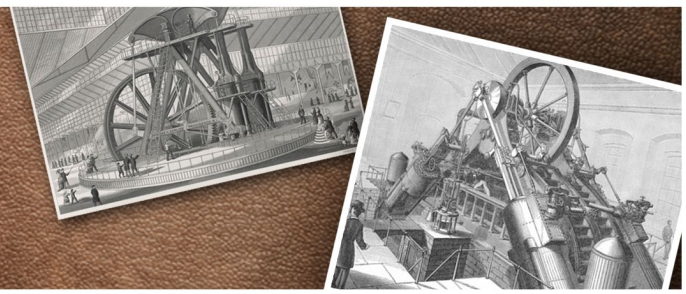
11.15 - 11.30 - dr hab. Leszek Hońdo, Uniwersytet Jagielloński

„Aryzacja" gospodarki żydowskiej na przykładzie Tarnowa w czasie II wojny światowej.

godz. 11.30 - 11.45 - PRZERWA KAWOWA

ZABYTKI TECHNIKI

ich dzieje, trwanie, rewitalizacja

REFERATY WPROWADZAJĄCE

Aula im. Prof. Czesława Kupisiewicza
Moderowanie : dr Alicja Jagielska- Burduk

---

godz. 11.45 – 12.45 - WYGŁOSZENIE REFERATÓW ORAZ DYSKUSJA

**11.45 - 12.00 - dr Paulina Gwoździwicz-Matan, Uniwersytet Śląski,
dr Iwona Gredka-Ligarska, Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu**

Zabytki techniki w ujęciu prawnautorskim

**12.00 - 12.15 - dr Aleksandra Stopova - Koziół, Górnośląska Wyższa Szkoła
Handlowa w Katowicach**

Europejskie dziedzictwo kulturowe a prawo własności jako gwarancja praw podstawowych

**12.15 - 12.30 - dr Żaneta Gwardzińska, Centrum Prawa Ochrony Dóbr Kultury
UNESCO, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Opolski**

Szara strefa obrotu bronią i amunicją w muzeach - fikcja czy rzeczywistość ?

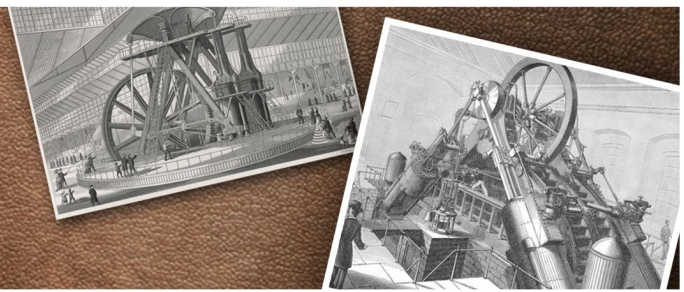
12.30 - 12.45 - Dyskusja

---

godz. 12.45 - 13.00 - PRZERWA KAWOWA

ZABYTKI TECHNIKI

ich dzieje, trwanie, rewitalizacja

PANEL I. ARCHEOLOGICZNO – METALOZNAWCZY

Sala 208

Moderowanie : dr hab. prof. WSH Dariusz Rozmus

godz. 13.00 – 14.00 - WYGŁOSZENIE REFERATÓW

13.00 - 13.15 - Grzegorz Kończyk, Muzeum i rezerwat „Krzemionki”
Próba odtworzenia najstarszej metody pozyskiwania miedzi – dotychczasowe wyniki eksperymentu.

13.15 - 13.30 - dr inż. Aldona Garbacz-Klempka, Akademia Górniczno-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie, inż. Daniel Gruszka, Akademia Górniczno-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie

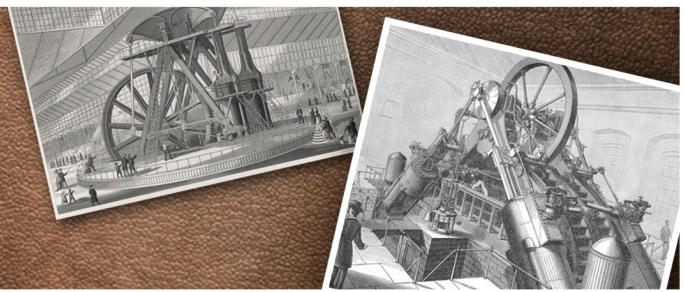
Analiza wyrobów metalowych pod względem jakości i technologii odlewania. Skarb z epoki brązu z centralnej Polski.

13.30 - 13.45 - dr Edelgarda Foltyn, dr Eugeniusz Foltyn
Badania stanowiska Miasteczko Śląskie – Żyglinek 3 a początki metalurgii kolorowej na Ziemi Tarnogórskiej.

13.45 - 14.00 - dr hab. Dariusz Rozmus prof. WSH, Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu

Uwagi o potrzebie badań i ochrony śladów najstarszej metalurgii metali kolorowych na ziemiach polskich.

godz. 14.00 - 15.00 - OBIAD

PANEL I. ARCHEOLOGICZNO – METALOZNAWCZY

Sala 208

Moderowanie : **dr hab. prof. WSH Dariusz Rozmus**

godz. 15.00 – 16.15 - WYGŁOSZENIE REFERATÓW ORAZ DYSKUSJA

15.00 - 15.15 - mgr Adrian Rams, Muzeum Miasta Jaworzna
De re metalica Georgiusa Agricoli jako źródło do poznania i prezentowania zabytków techniki górnictwa kruszcowego na złożach śląsko – małopolskich.

15.15 - 15.30 - mgr Nevyan Ognyanov Mitev, Muzeum w Warnie
The mints in the Bulgarian Lands (X – XV century)

15.30 - 15.45 - dr inż. Aldona Garbacz – Klempka, Akademia Górniczo- Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie, mgr Andrzej Dyga, Muzeum Archeologiczne w Krakowie
Ochrona metalowych zabytków archeologicznych w warunkach muzealnych. Przechowanie, konserwacja, procesy badawcze.

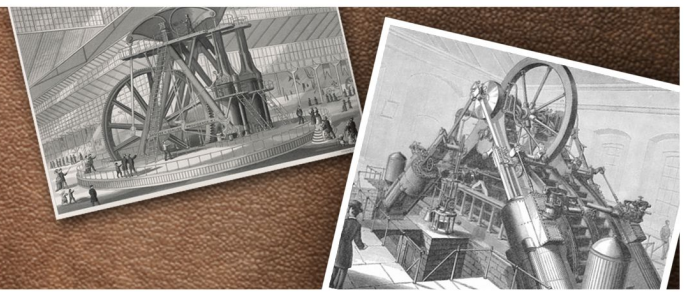
15.45 - 16.00 - inż. Leszek Chróst, Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Tarnogórskiej, Pracownia Badań, Pomiarów i Ekspertyz Ekologicznych "EKOPOMIAR"

Konieczność prowadzenia interdyscyplinarnych badań dziedzictwa kulturowego związanego z wydobywaniem i produkcją metali na obszarze Górnego Śląska i Małopolski

godz. 16.00 - 16.15 - DYSKUSJA ORAZ ZAMKNIĘCIE KONFERENCJI

ZABYTKI TECHNIKI

ich dzieje, trwanie, rewitalizacja

PANEL II. HISTORYCZNY

Sala 209

Moderowanie : **dr Sławomir Witkowski**

---

godz. 13.00 – 14.00 - WYGŁOSZENIE REFERATÓW

13.00 - 13.15 - mgr Aleksandra Wróbel, Uniwersytet Śląski
Przeżytek kulturowy w technicznej ewolucji sprzętu pożarniczego w świetle przedmiotów gromadzonych w Centralnym Muzeum Pożarnictwa w Mysłowicach

13.15 - 13.30 - dr hab. Piotr Boroń Uniwersytet Śląski
Zapomniane dziedzictwo techniki Górnego Śląska - młyny wodne w okolicach Gliwic i ich losy

13.30 - 13.45 - dr Zbigniew Bereszyński, Państwowy Instytut Naukowy - Instytut Śląski w Opolu
Zabytki budownictwa hydrotechnicznego w górnej części dorzecza Odry

13.45 - 14.00 - dr Sławomir Witkowski Wyższa Szkoła Teologiczno - Społeczna w Warszawie
Przyczynek do aktywności gospodarczej Żydów sosnowieckich w okresie międzywojennym.

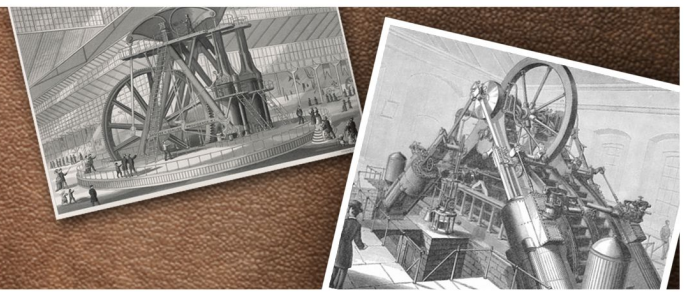
---

godz. 14.00 - 15.00 - OBIAD

ZABYTKI TECHNIKI

ich dzieje, trwanie, rewitalizacja

PANEL II. HISTORYCZNY

Sala 209

Moderowanie : **dr Sławomir Witkowski**

---

godz. 15.00 – 16.15 - WYGŁOSZENIE REFERATÓW ORAZ DYSKUSJA

15.00 - 15.15 - mgr Karolina Rybicka, Archiwum Państwowe we Wrocławiu, Uniwersytet Wrocławski

Osiedle robotnicze w Wilkowie koło Złotoryi.

15.15 - 15.30 - mgr Iwona Fisher, Archiwum Narodowe w Krakowie

Archiwalia do dziejów techniki w zasobie Archiwum Narodowego w Krakowie.

15.30 - 15.45 - mgr Jacek Sypień, Urząd Miasta i Gminy w Olkuszu

Przyfabryczne osiedla robotnicze na ziemi olkuskiej z przełomu XIX i XX wieku – pytania o przyszłość.

15.45 - 16.00 - mgr inż. Józef Niewdana, Stowarzyszenie Szansa Białej Przemyszy

1. Dostęp do wody a później walka z nią podstawą rozwoju górnictwa i hutnictwa metali na ziemi olkuskiej. 2. Muzeum Wody przy PWiK w Olkuszu.

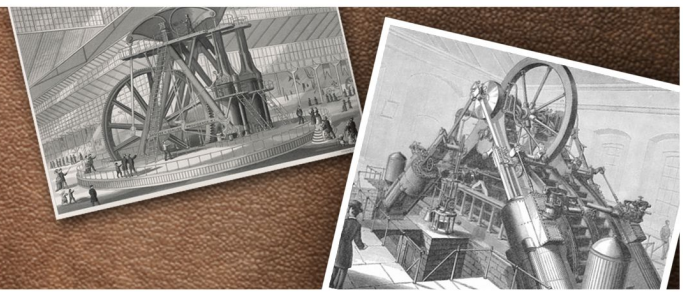
---

godz. 16.00 - 16.15 - DYSKUSJA ORAZ ZAMKNIĘCIE KONFERENCJI

ZABYTKI TECHNIKI

ich dzieje, trwanie, rewitalizacja

PANEL III. OTOCZENIE MUZEALNE

Aula im. Prof. Czesława Kupisiewicza

Moderowanie : **dr hab. prof. PAN Andrzej Wójcik**

---

godz. 13.00 – 14.00 - WYGŁOSZENIE REFERATÓW

13.00 - 13.15 - dr hab. prof. PAN Andrzej Wójcik, Instytut Historii Nauki PAN
Autentyczność w muzeach górniczych.

13.15 - 13.30 - mgr Marta Kierska, Uniwersytet Śląski w Katowicach
Czy Bajtel Gruba je ino dlo bajtli ? Edukacja muzealna dla całej rodziny.

13.30 - 13.45 - dr Dawid Keller, Muzeum Śląskie
Rewolucja komunikacyjna wieku XIX na terenie Górnego Śląska.

**13.45 - 14.00 - mgr Łukasz Pabich, Muzeum Częstochowskie, Muzeum
Górnictwa Rud Żelaza**
50 lat zawiłych losów Muzeum Górnictwa Rud Żelaza w Częstochowie (1968-2018).

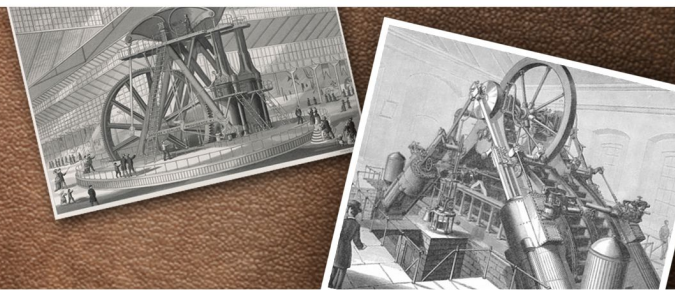
---

godz. 14.00 - 15.00 - OBIAD

ZABYTKI TECHNIKI

ich dzieje, trwanie, rewitalizacja

PANEL III. OTOCZENIE MUZEALNE

Aula im. Prof. Czesława Kupisiewicza

Moderowanie : dr hab. prof. PAN Andrzej Wójcik

godz. 15.00 – 16.15 - WYGŁOSZENIE REFERATÓW ORAZ DYSKUSJA

15.00 - 15.15 - dr Ariel Ciechański, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN, mgr Filip Bebenow, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Otoczenie formalno-prawne, a rozwój turystyki opartej na dziedzictwie kulturowym kolei

15.15 - 15.30 - mgr inż. Łukasz Niewrzoł, Politechnika Śląska w Gliwicach, Uniwersytet Śląski

W cieniu Jasnej Góry. O częstochowskim Muzeum Górnictwa Rud Żelaza słów kilka.

15.30 - 15.45 - mgr Anna Cieplińska – Jaglarz, Muzeum w Chrzanowie im. Ireny i Mieczysława Mazarakich

Komunikat o zasobie muzealnym zawierającym eksponaty związane z Pierwszą Fabryką Lokomotyw w Polsce Fablok w Chrzanowie w Muzeum w Chrzanowie im. Ireny i Mieczysława Mazarakich.

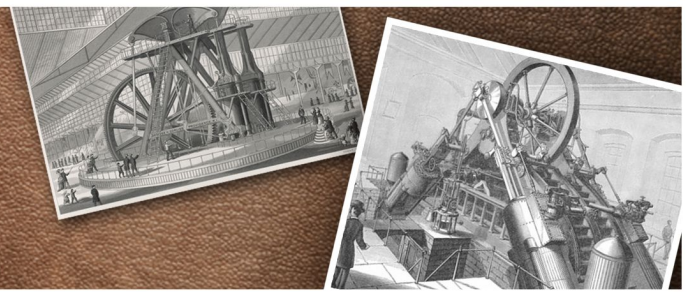
15.45 - 16.00 - mgr Judyta Kurowska – Ciechańska, Polskie Stowarzyszenie Miłośników Kolei, dr Ariel Ciechański, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN

Problematyka rewitalizacji i adaptacji na cele muzealne obiektów kolejowych przez organizację pozarządową na przykładzie Parowozowni Skierniewice.

godz. 16.00 - 16.15 - DYSKUSJA ORAZ ZAMKNIĘCIE KONFERENCJI

ZABYTKI TECHNIKI

ich dzieje, trwanie, rewitalizacja

PANEL IV. ZABYTEK PRZEMYSŁOWY W KULTURZE I KRAJOBRAZIE

Aula 005

Moderowanie : **prof. zw. dr hab. Paweł Chmielnicki**

---

godz. 13.00 – 14.00 - WYGŁOSZENIE REFERATÓW

13.00 - 13.15 - dr hab. Andrzej Synowiec, Uniwersytet Jagielloński
Zamek w Jagielnicy – od twierdzy obronnej do zakładu przemysłowego.

13.15 - 13.30 - mgr inż. arch. Dominika Oleś, Politechnika Wrocławska
Architektura przemysłowa twórczości Emila i Georga Zillmannów na Górnym Śląsku

13.30 - 13.45 - dr Dariusz Fuchs, Fundacja Kopalń Zlikwidowanych
Rybnickiego Okręgu Przemysłowego

Koncepcja szlaku kopalń zlikwidowanych w Rybnickim Okręgu Przemysłowym.

13.45 - 14.00 - dr Aldona Garbacz - Klempka, Cezary Miłoś, Akademia
Górniczno- Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie

Wielki piec - industrialny monument.

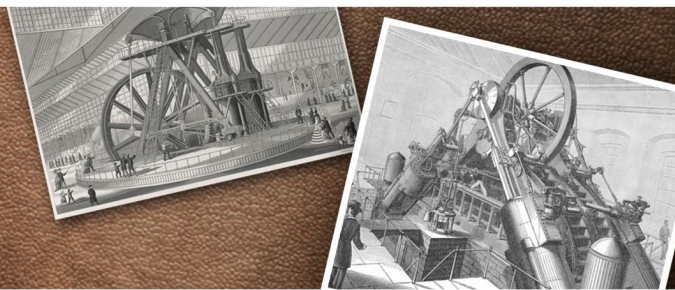
---

godz. 14.00 - 15.00 - OBIAD

ZABYTKI TECHNIKI

ich dzieje, trwanie, rewitalizacja

PANEL IV. ZABYTEK PRZEMYSŁOWY W KULTURZE I KRAJOBRAZIE

Aula 005

Moderowanie : **prof. zw. dr hab. Paweł Chmielnicki**

---

godz. 15.00 – 16.15 - WYGŁOSZENIE REFERATÓW ORAZ DYSKUSJA

**15.00 - 15.15 - dr hab. inż. prof. nzw. Pol. Śl Stanisław Duży,
dr inż. Grzegorz Dyduch, dr inż. Wojciech Preidl, dr inż. Grzegorz Stacha,
Politechnika Śląska**

Techniczne aspekty rewitalizacji zabytkowych obiektów podziemnych.

15.15 - 15.30 - mgr Aleksandra Kazimierska, Uniwersytet Śląski

Industriada - fenomen zjawiska i święto Zabytków Techniki.

**15.30 - 15.45 - mgr Jakub Kuśnierz, Archiwum Państwowe we Wrocławiu,
Uniwersytet Wrocławski**

Hale produkcyjne byłych Piławskich Zakładów Przemysłu Odzieżowego BOBO.

---

godz. 15.45 - 16.00 - DYSKUSJA ORAZ ZAMKNIĘCIE KONFERENCJI

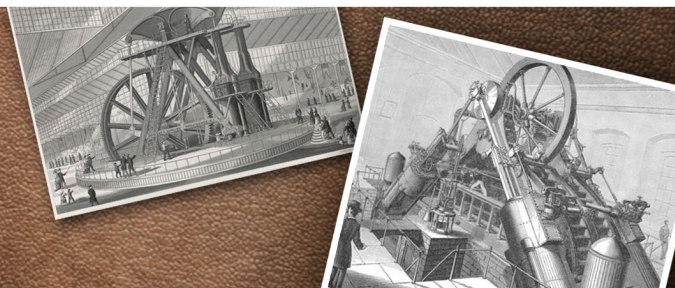
Aula im. Prof. Czesława Kupisiewicza

16.15 - 16.30 - Wystąpienie Jerzego Guzy

Dyrektora Generalnego BIO INNOVATIVE TECHNOLOGY Sp. z o.o.

Sponsora cateringu

WYSTAWA PATRIMONIUM ET OECONOMIA

Organizatorzy serdecznie zapraszają na wystawę

Patrimonium et oeconomia

towarzącą konferencji, którą będzie można zobaczyć na terenie Pałacu Schoena Muzeum w Sosnowcu, w terminie od 6 do 27 czerwca br.

Ekspozycja czasowa przedstawia kolekcje akcji i papierów wartościowych z XIX i XXw. ze zbiorów Pana Krzysztofa Stachowicza. W jej skład wchodzi akcje przedsiębiorstw i zakładów z terenu Polski: Zagłębia i Śląska, jak również świata.

Mając na uwadze bogate dziedzictwo przemysłowe województwa śląskiego, chcieliśmy przybliżyć zwiedzającym dawne druki akcji, ponieważ są one świadectwem historii rozwoju gospodarczego, ale także przykładem sztuki drukarskiej i wrażliwości artystycznej ówczesnych ludzi.

Kolekcje zaprezentowanych papierów wartościowych w dużej części są związane z przebiegającymi przez teren dzisiejszej Dąbrowy Górniczej dwoma najistotniejszymi liniami kolejowymi Królestwa Polskiego: najstarszą na ziemiach polskich tzw. Warszawsko-Wiedeńską, prowadzącą z Warszawy na południe, m.in. do dzisiejszego Sosnowca, która biegła tuż obok Huty Bankowej, oraz kolejką Iwangorod (Dęblin)-Dąbrowa, łączącą istotne z punktu widzenia militarnego i gospodarczego miasta, w tym także Dąbrowę Górniczą. Emisja pierwszych obligacji wiązała się właśnie z decyzją o budowie linii i pozwoliła finansować to przedsięwzięcie.

Wśród zgromadzonych eksponatów znalazła się unikatowa akcja francuskiego Towarzystwa, które na początku II Rzeczypospolitej było właścicielem Huty Bankowej – jednej z najstarszych, bo założonej w 1833 roku, a działającej do dziś, piękna dekoracyjna akcja Kopalni Paryż z 1909 r., a także wiele innych, związanych z historią przedsiębiorstw i spółek.